

Petroleumsvirksomheten i Norge

Barentshavskonferansen i hammerfest

Olje- og energiminister Terje Riis-Johansen holdt i dag innlegg til deltagerne på Barentshavskonferansen 2010. Grunnet problemene i flytrafikken ble innlegget holdt ved videooverføring.

Statsrådets innlegg er basert på følgende tekst:

Kjære forsamling,

Jeg beklager at jeg ikke kunne være tilstede i Hammerfest i dag – det hadde jeg gledet meg til! Jeg håper likevel at jeg på denne måten kan bidra til en nyttig konferanse. Jeg arbeider for at jeg skal kunne avholde et samråd i juni slik at jeg da kan møte dere direkte.

Områdene i Arktis må antas å ha et godt potensiale for petroleumsressurser. Vi har indikasjoner på at det gjenstår å oppdage store petroleumsressurser her – og ikke minst offshore. Den pågående utvikling av vår egen kontinentalsokkel i nord kan ses som et tegn på at dette kan bli en ny petroleumsprovinc med et sårbart miljø som det er krevende å jobbe i, men som også har gode muligheter for etablering av ny industriell aktivitet i form av petroleumsvirksomhet. Petroleumsressursene her kan få stor betydning for fremtidig forsyningssikkerhet og samtidig sikre nye inntekter til nasjonen og nye arbeidsplasser lokalt og regionalt.

Vi må hele tiden legge forholdene til rette for å utvikle ny teknologi for å gjøre oss bedre rustet for å drive petroleumsvirksomhet under vanskelige og arktiske forhold. Dette vil kreve betydelige investeringer og teknologisk utvikling. Vi skal gå skrittvis frem og bygge på solid kunnskap om hvordan vi både skal ivareta miljøet her og en god forvaltning av de verdifulle fiskeressursene i området.

Norge skal også fremstå som den fremste ivaretaker av helse-, miljø og sikkerhetshensyn. Og vårt petroleumsregime er tuftet på hensynet til sameksistens med andre berørte interesser, som fiskerier og skipsfart. Forvaltningsplanen for Lofoten/Barentshavet er utformet ikke minst for å sikre slik sameksistens i våre nordligste farvann. Vi oppdaterer nå denne forvaltningsplanen.

Vår overordnede målsetting er å sikre bærekraftig utvikling i nordområdene. Dette forutsetter økt aktivitet og bærekraftig ressursforvaltning. Disse perspektivene knyttet til fremtidig petroleumsvirksomhet åpner store muligheter – særlig i form av positive økonomiske og samfunnsmessige ringvirkninger – men innebærer også store utfordringer.

Vi har sett i praksis hvilke positive økonomiske virkninger Snøhvit-utbyggingen har hatt i Hammerfestområdet. Mitt ønske er at at Goliatutbyggingen skal bygge videre på disse virkningene, og at denne utbyggingen vil skape ytterligere positive næringsvirkninger også i andre deler av Nord-Norge. På den måten kan vi sikre at petroleumsaktivitetene bidrar til oppfyllelse av vår målsetting om bærekraftig utvikling i nord.

En ny energivirkelighet

Verdens energivirkelighet er i endring. Dette endrer også energivirkeligheten i vårt eget land – og bildet er komplisert. Dette har mange årsaker:

- De globale utslippene av klimagasser må reduseres, og disse utslippene er i hovedsak en følge av produksjon og bruk av fossil energi.
- Som følge av finanskrisen er situasjonen i gassmarkedet urolig og alvorlig på kort sikt. Og selv om situasjonen ser ut til å bedre seg nå, er det mye usikkerhet knyttet til utviklingen i gassmarkedet også på lang sikt. Mange observatører mener blant annet at produksjonen av ny og ukonvensjonell gass bidrar til denne usikkerheten.
- Uforutsigbarheten i det globale oljemarkedet er også større enn oljeprisen skulle tilsi. Det er mye underliggende usikkerhet, men ikke enkelt å trekke frem en klar årsak til dette.
- På norsk sokkel ser vi også usikkerhetsmomenter, ikke minst som følge av at oljeproduksjonen er over toppen og gassproduksjonen nærmer seg toppen. Samtidig må vi anta at fremtidige utbygginger blir mindre enn før. Vi må derfor gjøre flere funn. Dette fører til en økning i utbyggingskostnadene, i en tid der kostnadsnivået har økt betydelig isolert sett

Alle disse endringene er viktige for vår politikkutvikling. Vi skal likevel fortsatt basere petroleumpolitikken på elementer det er bred enighet om – både blant politikere og andre interesserte parter. Mitt utgangspunkt for politikkutviklingen er:

- De norske petroleumsressursene skal fortsatt forvaltes på en god og forsvarlig måte, og til beste for samfunnet som helhet
- Petroleumpolitikken skal være klar og forutsigbar og basert på bred politisk enighet. Selskapene må ha trygghet for at politikken ligger fast
- Vi skal legge til rette for lagsiktig vardiskaping – nye utbygginger skal være balanserte og baseres på helhetlige løsninger

·Vi skal legge til rette for at det skapes arbeidsplasser og andre positive ringvirkninger på land som følge av petroleumsvirksomheten

·Petroleumsaktiviteten i Norge skal være bærekraftig, også i fremtiden

·Vi skal sikre god sameksistens med andre interesser, som fiskeriene og skipsfarten

·Petroleumsvirksomheten skal fortsatt baseres på de høyeste standarder for helse, miljø og sikkerhet

På denne bakgrunn vil jeg særlig trekke frem noen hovedelementer som både har betydning for den videre utvikling av petroleumpolitikken:

For det første må vi sørge for å finne de gjenværende petroleumsressurser i områder der vi ønsker å ha petroleumsvirksomhet.

Dette skal vi sikre ved å sørge for at nye letearealer gjøres tilgjengelig for industrien. Våre årlige tildelinger i forhåndsdefinerte områder – TFO – skal fortsettes i modne områder. I umodne områder skal vi gjennomføre de ordinære konsesjonsrundene på regelmessig basis. TFO-runden for 2009 er den største vi har gjennomført siden vi begynte med disse tildelingene i 2003, med 63 tildelte blokker eller deler av blokker.

I 21. konsesjonsrunde som ble igangsatt i mars, mottok vi nominasjoner fra 43 selskaper for 307 blokker i Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet. I forrige runde ble 301 blokker nominert.

Vi ser at virksomheten flytter seg nordover ettersom felt i Nordsjøen tømmes og tilgang til nytt areal her blir mer begrenset. Dette er selvsagt også en viktig grunn til at nordområdene er ett av regjeringens viktigste fokusområder. Det er hittil bare boret 81 letebrønner i Barentshavet – dette er altså i det store og hele fortsatt et lite utforsket område.

I tillegg til områder som allerede er åpnet for petroleumsvirksomhet, har vi besluttet å igangsette en åpningsprosess for havområdene rundt Jan Mayen. Og når det gjelder havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen, har vi utført nye studier for å utvide vår kunnskapsbase. I forrige uke ble ressursrapporten og miljørapporten overlevert – nå venter vi på ringvirkningsstudien. Vi vil deretter ta stilling til veien videre når det gjelder petroleumsvirksomhet i havområdene rundt Lofoten og Vesterålen.

For det andre må produsere mer olje og gass fra felt i produksjon.

Potensialet for ytterlige verdiskaping i eksisterende felt er enormt: En økning av produksjonsnivået med ett prosentpoeng utgjør et potensiale for økt verdiskaping på 270 milliarder kroner.

Kostnadsutviklingen i petroleumssektoren utgjør imidlertid en trussel for mulighetene til å realisere dette potensialet. Økt utvinning er derfor et av de viktigste tiltakene som kan iverksettes for å begrense fallet i petroleums-produksjonen på kort sikt.

For meg er det svært viktig at verdier ikke blir liggende igjen i undergrunnen. Jeg vil derfor gjøre det jeg

kan for å vurdere om rettighetshaverne kan gis nye insentiver for å produsere tidskritiske og samfunnsøkonomisk lønnsomme petroleumsressurser.

For det tredje skal vi fortsette våre anstrengelser for å redusere CO2-utslippene fra petroleumssektoren.

Klimaendringene er blant de største utfordringene verden har sett. Energisektoren har stor betydning i så måte, fordi vi alle vet verden trenger mer energi. Og det meste av det fremtidige energibehovet må dekkes av fossil energi. Da må klimautfordringen også være en del av svaret på hvordan vi skal dekke det fremtidige energibehovet. Fangst og lagring av CO2 og økt bruk av fornybar energi er vesentlige elementer i regjeringens bestrebelser i den forbindelse. Brukens av statlige penger på Mongstad viser at vi mener alvor.

Og sist, men ikke minst må vi gjøre det vi kan for å få til ytterlige regionale ringvirkninger fra petroleumsvirksomheten.

En stor del av arbeidsplassene i Norge er direkte eller indirekte tilknyttet petroleumssektoren, som er blitt Norges største i løpet av bare 40 år. Denne sektoren har bidratt til utviklingen av en høyt kvalifisert og internasjonalt konkurransedyktig petroleumsindustri i Norge. Denne industrien leverer varer og tjenester av høy teknologisk kvalitet både på norsk og andre lands sokler. Vi skal fortsatt legge til rette for å ha et mangfold av bedrifter i alle deler av landet, slik at alle får nytte godt av denne utviklingen.

De positive virkningene av petroleumsvirksomheten i nord er likevel ikke så betydelige som i resten av landet. Hovedgrunnen til dette er at virksomheten ikke har eksistert så lenge eller i så stort omfang i nordområdene som lengre sør. I denne forbindelse er det likevel svært viktig å se hen til ringvirkningene av Snøhvit-utbyggingen. Dere er alle vel kjent med tallene herfra, så la meg bare nøye meg med å si at også jeg er imponert. Ringvirkningene fra Snøhvit vil også fortsette å vitalisere hele området, og Goliat vil bygge videre på dette. Et nytt bidrag litt lengre sør er Marulk – en liten utbygging til 4 mrd i petroleumssammenheng, men et gigantisk industriprosjekt sammenlignet med annen industri.

En slutning vi uansett kan trekke av dette, er at de positive effektene av petroleumsaktivitet i nordområdene ikke hadde vært så store uten at det faktisk utøves petroleumsaktivitet i nord.

Til slutt vil jeg konkludere som følger: Min målsetting er at vi skal bidra til å opprettholde og arbeide for en videre utvikling av petroleumspolitikken og samtidig arbeide for at politikken iverksettes blant annet gjennom tilgang til nytt leteareal. Jeg vil som sagt også arbeide for vi fortsatt skal ha en langsiktig og bærekraftig petroleumsaktivitet i nord. Det vil ikke være tilstrekkelig hvis vi når ressursene er produsert bare kan se tilbake på det – vi skal også kunne si at petroleumssektoren skapte store og varige ringvirkninger.

Lykke til med konferansen!